

BİREY VE TOPLUM-KÜLTÜR VE MİRAS

1. Toplumun bireyden içinde bulunduğu konuma uygun olarak beklediği davranışlara rol denir. Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bu roller biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan, herhangi bir ilgi ve yeteneği gerektirmeyen rollerimizdir. Bunları seçme imkânımız yoktur. Bazı rollerimizde vardır ki bunlara isteğimizle çalışarak, başarı göstererek sonradan sahip oluruz. Bunlar özgür irademizle katıldığımız grupların bize yüklediği rollerdir.

Yukarıdaki açıklamalardan yola çıkarak hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Öğretmen
- B) Abla
- C) Apartman yöneticisi
- D) Arkadaş

2. Hayatımız boyunca içinde bulunduğumuz grup ve kurumlarda çeşitli roller üstleniriz. Doğuştan sahip olunan ve sonradan kazanılan rollerimiz vardır. Hatta aynı anda birden fazla rol de üstlenebiliriz. Okulda öğrenci, koroda solist, otobüste yolcu, lokantada müşteri, voleybol takımında pasör vb. rollere sahip olabiliriz. Sahip olduğumuz rollerle birlikte bizden beklenen davranışlar da değişmektedir.

Yukarıda ki açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlış bir ifadedir?

- A) İçinde bulunduğumuz grup ve kurumlara göre rollerimiz değişebilir.
- B) Sahip olduğumuz her rolün gerektirdiği bir de sorumluluğumuz vardır.
- C) Rollerimize doğuştan sahip oluruz.
- D) Rollerimize uygun davranışlar sergilemeliyiz.

3. Aşağıdakilerden hangisi sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın sonuçlarından biri değildir?

- A) Bireyler arasındaki dostluk duyguları kuvvetlenir.
- B) Toplumda birlik ve beraberlik duyguları gelişir.
- C) Zengin ile az gelirli bireyler arasındaki farklılık artar.
- D) Toplumdaki huzur ve mutluluk artar.

4. Aşağıdakilerden hangisi sorunlarımızın çözümünde kullanacağımız yöntemlerden biri olamaz?

- A) Sorunları dilekçe ile çözmeye çalışmak
- B) Sorunu görmezden gelmek
- C) Resmi kurum hatlarını arayarak yardım istemek
- D) Sorunlar karşısında kamuoyu oluşturmak

5. Türklerin İlk Anayurdu Orta Asya'dır. Sert karasal iklim yaşandığı için geniş bozkırlara sahiptir. Türklerin ekonomik ve sosyal yapısı da bu coğrafya yapısına uygun olarak gelişmiştir. Hayvancılık başlıca geçim kaynakları olmuştur. Mevsimlere göre yer değiştirirler. Atı evcilleştirdikleri için uzak yerlere gidebilmişlerdir. Dokumacılık, madencilik ve tarımla da uğraşmışlardır.

Yukarıdaki paragrafa göre Orta Asya Türklerin hangi kültüre sahip oldukları anlaşılmaktadır?

- A) Konar göçer kültürü
- B) Yerleşik yaşam kültürü
- C) Bozkır kültürü
- D) Dağınık yerleşme kültürü

6.

Çocuklar ilk Türk devletlerinde ülke hükümdar ailesinin ortak malı sayılmış, kağana hükümdarlık yetkisinin Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılmıştır. Sizce bu durum Türk devletlerinde hangi sonuçlara yol açmıştır?

Öğretmenin bu sorusuna aşağıdaki öğrencilerden hangisinin verdiği cevap yanlış olur?

- A) ALİ: Hükümdarların otoritesini daha fazla arttırmıştır.
- B) AYŞE: Hükümdar ailesinden olan kimseler devlet yönetiminde görev almışlardır.
- C) TARIK: Hanedana mensup üyeler arasında taht kavgaları ortaya çıkmıştır.
- D) SİNEM: İlk Türk devletlerinin daha uzun tarihli bir süreç yaşamalarına ortam hazırlamıştır.

BİREY VE TOPLUM-KÜLTÜR VE MİRAS

7. İslamiyet'in eşitlik anlayışı içerisinde kadınlara değer verip kız çocuklarının gömülmesi olayını kaldırması, köleliği yasaklaması, mazlumlara kucak açması, putperestliği yasaklaması Mekkeli müşriklerin hoşuna gitmemiş ve İslamiyet'e karşı sert tavır almışlardır. İslamiyet'in yayılmasını önlemek istemişler ve Müslümanlara kötü davranmışlardır.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Toplumsal sınıf ayrımı bulunmaktadır.
- B) İslamiyet önce Medine'de yayılmıştır.
- C) İslamiyet müşriklerin çıkarlarını zedelemiştir.
- D) Araplar arasında siyasi birlik yoktur.

8. "Dört Halife dönemi İslam tarihinde cumhuriyet dönemi olarak da adlandırılır çünkü halifeler devletin ileri gelenleri tarafından seçilmişlerdir. Dört Halife sırasıyla Hz.Ebubekir, Hz.Ömer, Hz.Osman ve Hz.Ali'dir. Dört Halife döneminde İslamiyet Arap Yarımadası dışına da yayılmıştır. Suriye, Filistin gibi yerler ele geçirilmiştir. Hz.Osman döneminde ilk defa Müslümanlar ve Türkler karşılaşmış, Horasan Bölgesi için birbirleriyle mücadele etmişlerdir."

Yukarıda verilen parçaya göre;

- I. Dört Halife döneminde, halifelik babadan oğula geçen saltanat haline geldi.
- II. İlk halife Hz.Ebubekir'dir.
- III. Dört Halife döneminde Arap Yarımadası dışında fetihler yapıldı.
- IV. Türkler arasında İslamiyet yayıldı.

Hangi bilgilere ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

9. Türklerin Talas savaşından itibaren İslamiyet'i kabulüyle birlikte siyasi, sosyal ve kültürel anlamda birçok değişiklik meydana gelmiştir. Türk-İslam Devleti yöneticileri Han, Hakan, Kağan unvanları yerine Sultan, Hünkar gibi İslami unvanlar ile İslami isimleri kullanmaya başlamış; Köktürk ve Uygur alfabeleri yerine Arap alfabesi kullanılarak Türk-İslam edebiyatı oluşmuştur. İslam dinine uygun olarak cami, türbe yapımı yaygınlaşmış, medreseler yapılarak eğitime de önem verilmiştir. İslamiyet öncesi uygulanan örfi hukuk kuralları tamamen terk edilmemiş, İslamiyet ile birlikte şeri hukuk kuralları da uygulanmaya başlanmıştır.

Yukarıda verilen bilgilerden hareketle İslamiyet'in kabulüyle Türklerde meydana gelen değişimler ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mimari eserlerin yapılması Türklerin yerleşik hayata geçişlerinin hızlandığını göstermektedir.
- B) Yöneticiler devlet yönetiminde daha demokratik uygulamalarda bulunmuşlardır.
- C) Hukuki anlamda geleneklere dayalı kurallar ve dini kurallar birlikte uygulanmıştır.
- D) Türklerin edebiyatında da İslamiyet'in etkisi görülmüştür.

10. İslamiyet'ten önce Arap yarımadasında inanç olarak putperestlik yaygındı. Kız çocuklarına değer verilmez, ekonomik olarak güçlü olan insanların toplumda sözü geçerdi. Sosyal adaletsizlik hat safhaya ulaşmış, insanlar parayla alınıp satılan köleler haline gelmişti. Kan davaları çok yaygındı. Bu döneme Cahiliye Devri ismi verilmiştir. Hz. Muhammed (S.A.V.) ile birlikte İslamiyet Mekke'de yaygınlaşmaya başlayınca müşrikler Müslümanlara baskı uygulamışlar, Peygamberimiz ve yanındakiler Medine'ye hicret etmek zorunda kalmışlardır. İslamiyet Medine ve çevresinde hızla yayılmış, Müşriklerle yapılan birçok savaşı Müslümanlar kazanmış ve İslamiyet Arap yarımadasında yayılmıştır. İslamiyet'in Arap Yarımadasında yayılmasıyla birlikte sosyal adaletsizlikler ortadan kalmış, kan davalarına son verilmiş, zenginler ve fakirler arasında eşitlik hâkim olmuş ve kız çocukları gerçekten değer görmeye başlamışlardır.

Yukarıda İslamiyet'in Arap yarımadasında meydana getirdiği değişimlerle ilgili bilgiler verilmiştir. Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İslamiyet'in sosyal adaletsizlikleri ortadan kaldırdığı
- B) İslamiyet'le birlikte zengin fakir ayrımının ortadan kalktığı
- C) İslamiyet'le birlikte kız çocuklarının hak ettiği değeri görmeye başladığı
- D) İslamiyet'le birlikte kölelik anlayışının devam ettiği